

Suomalaisen seniorin asunnon valinta

Tanja Tyvimaa, tekniikan tohtori
 Tutkijatohtori, Tampereen teknillinen yliopisto
 tanja.tyvimaa@tut.fi

1 Johdanto

1.1 Väestön ikääntyminen Suomessa

Suomalaiset ovat Euroopan nopeimmin ikääntyvä kansa. 2000-luvun alkupuolella suomalaiset olivat Euroopan neljänneksi nuorin kansa, mutta vuoteen 2030 mennessä suomalaisten on ennustettu olevan kolmanneksi vanhin kansa [1]. Suomalaisen ikääntymisen on voimakasta väestön kokoon nähden.

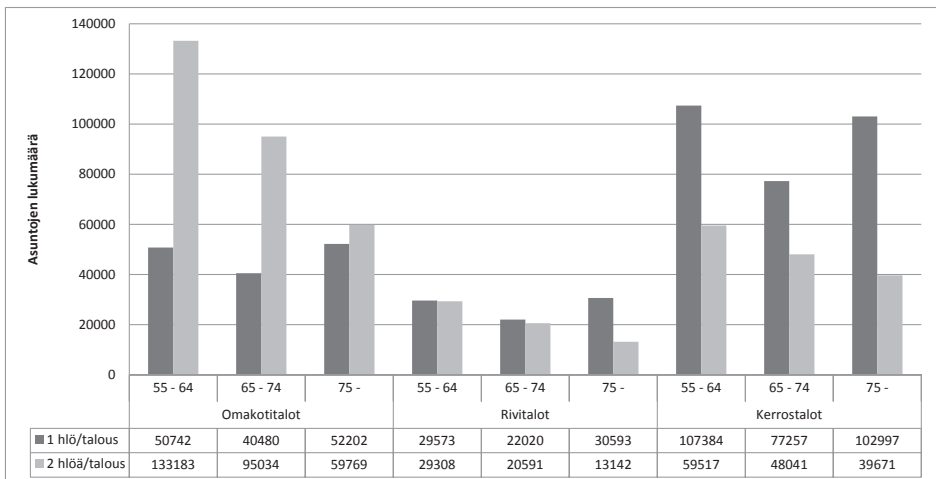
Suomalainen suuri ikäluokka on poikkeuksellinen verrattuna muiden maiden suuriin ikäluokkiin. Ikäluokka syntyi lyhyellä aikavälillä ja oli merkittävän suuri suhteessa Suomen kokonaisväestömäärään. Ikäluokka syntyi vuosina 1946–1950 [2], kun vastaavasti Yhdysvalloissa suureksi ikäluokaksi määritellään vuosien 1946–1964 aikana syntyneet [3]. Toinen erityinen piirre on se, etteivät suomalaiset tehneet itse paljon lapsia [4]. Yhdysvalloissa suuren ikäluokan lapset muodostavat toisen suuren ikäluokan, ns. kaiun (engl. baby boom echo) [3]. Suomessa tällaista ei ole, vaan syntyvyys pysyi suuren ikäluokan jälkeen pitkään alhaalla. Tämä on yksi syy siihen, että väestöllinen huoltosuhte on Suomessa hyvin korkea. Vuonna 2006 se oli 50,0 ja sen on ennustettu nousevan jopa 74,6:een vuoteen

2030 mennessä [5]. Tilannetta voimistaa vielä se, että ikäluokan lähestyessä eläkeikää syntyvyys on kääntynyt nousuun.

1.2 Tilastoja suomalaisten senioreiden asumisesta

Suurin osa ikääntyneistä asuu tavallisissa asunnoissa. Tällä hetkellä 42 % ikääntyneistä suomalaisista asuu omakotitalossa ja 38 % omistaa omakotitalon [6]. 88 % kaikista senioreista on asunnon omistajia. Koska omistusasuminen on yleistä, on asunto ikääntyneen suurin omaisuus. 55–64-vuotiaiden joukossa asunto on noin 58 % koko omaisuudesta ja yli 65-vuotiailla asunto on jopa 67 % omaisuudesta [7]. Asunnot ovat keskimääräistä vanhempia ja suuri osa on rakennettu vuosina 1940–1970 [8]. Koska asunnot ovat vanhoja, myös varustelutaso on usein heikko ja monikerroksisista rakennuksista puuttuvat usein hissit.

Tilastokeskuksen mukaan 55–64 -vuotiailla yleisin asumismuoto on omakotitalo ja taloudessa asuu kaksi henkilöä. Ikääntyessään ihmiset muuttavat omakotitaloista kerrostaloon, ja yli 75-vuotiaiden keskuudessa kerrostalo on jo yleisin asumismuoto. Myös yhden hengen taloudet yleistyvät. Yleisimmin



Taulukko 1. Ikääntyvien asuntojen lukumäärät talotyypeittäin ja ikäryhmittäin [9].

yli 75-vuotiaista yksin asuu nainen. Tähän syynä on naisten pidempi elinikä ja se, että suomalaiset naiset usein menevät naimisiin itseään vanhemman miehen kanssa [10].

2 Ikääntyville suunnatut asumisvaihtoehdot

Ikääntyville tarjottavilla erityisasumismuodoilla on Suomessa vielä lyhyt historia. Ensimmäiset ikääntyville suunnatut asunnot rakennettiin 1940–1970-luvuilla kuntien toimesta. Tällöin ei vielä puhuttu senioriasumisesta, vaan asunnot oli usein suunnattu tietyn ammattikunnan eläkeläisille [11]. Ennen 1970-lukua vastuu ikääntyneiden hoidosta oli perheillä ja usein taloudessa asui useita sukupolvia [8]. Lainsäädäntöä muutettiin 1970- ja 1980-luvuilla, ja vastuu vanhusten hoidosta siirtyi kunnille. Ensin ikääntyneitä hoidettiin vanhainkodeissa ja kunnalliskodeissa, mutta 1980-luvun puolivälissä alettiin rakentaa ensimmäisiä palvelutaloja [8].

Suomessa tarjotaan ikääntyville kolme pääasiallista asumismuotoa: tavallinen asunto, palveluasuminen ja laitoshoido. Tavalliseen asuntoon on mahdollista saada kunnallinen kotipalvelu, mikäli ikääntyvän terveydentila sitä edellyttää. Kotipalvelu on sosiaalihuoltolain määrittelemä palvelu, ja se sisältää avustamista arjen askareissa sekä henkilökohtaisissa toiminnoissa, kuten hygieniassa. Kotipalvelun tukipalvelut sisältävät aterioiden kuljetusta, siivousta ja muita kuljetuspalveluja. Kunnissa on jo useita vuosia ollut meneillään kokeilu, jossa kotipalvelu ja kotisairaanhoido voidaan yhdistää kotihoidoksi. Tämä helpottaa kuntien hallintoa, sillä tällöin kunnan eri tehtävälueiden tehtävät voidaan yhdistää yhden toimielimen alaisuuteen, esimerkiksi terveyslautakunnan alaiseksi.

Erityisryhmien asumispalvelut ovat sosiaalihuoltolain alaisia palveluja ja palveluasuminen kuuluu niihin. Palveluasuminen jaetaan yleensä kahteen luokkaan: palveluasumiseen ja tehostettuun palveluasumiseen. Palveluasumisessa palveluntuotaja järjestää asunnon lisäksi sosiaalipalveluja, jotka auttavat selviytymään jokapäiväisistä toiminnoista [12]. Tehostetussa palveluasumisessa palveluja on saatavilla ympäri vuorokauden. Palveluasumisen molempia muotoja voidaan tarjota esimerkik-

si erilaisissa palvelutaloissa, hoivakodeissa tai ryhmäkodeissa.

Suomi on ollut pitkään OECD-maiden laitostunein valtio. Laitoshoidoita on tarjottu sekä vanhainkodeissa että terveyskeskusten pitkäaikaisosastoilla. Poliittinen suunta on ollut jo jonkin aikaa laitoshoidon vähentäminen ja palveluasumisen lisääminen. Tarkoitus on, että palveluasuminen korvaa vanhainkodit tulevaisuudessa. Palveluasumisen lisääntymisen on näkynyt viime vuosien tilastoissa. Stakesin raportin mukaan vuonna 1995 vanhainkodeissa oli 15,4 % 85 vuotta täyttäneistä henkilöistä ja palvelutaloissa 5,8 %. Vuonna 2005 osuudet olivat vaihtuneet ja vanhainkodeissa oli 10,4 % 85 vuotta täyttäneistä ja palvelutaloissa 11,5 %. Vanhainkodeissa olleiden ikääntyneiden määrä oli vähentynyt noin 25 % viimeisen 15 vuoden aikana [13].

Senioritaloista alettiin puhua 1990-luvun lopulla, ja ensimmäiset kohteet valmistuivat vuosittain vaihteessa. Tällä hetkellä senioritaloja on pääasiassa suurissa kaupungeissa ja ne ovat joko omistuskohteita tai vuokratyöyhtiöiden ja säätiöiden omistamia vuokrataloja. Senioritalot ovat lainsäädännöllisesti tavallisia asuntoja, mutta suunnittelussa on otettu huomioon erityisesti ikääntyvän henkilön asumisen tarpeet. Senioritalossa asutaan itsenäisesti, ja sinne muuttamisesta jokainen tekee päätöksensä itse.

2.1 Millainen on senioritalo?

Yhtenäisin määritelmä senioritaloille on 55-vuoden ikäraja, mutta muitakin ikärajoja käytetään. Talot voivat olla vuokra- asumisoikeus- tai omistustaloja, ja niiden palvelutarjonta vaihtelee lähes palvelutaloista vastaavasta palvelutarjonnasta kohteisiin, joissa ei ole palveluja tai yhteiskäyttötiloja ollenkaan. Hoiva- ja sairaanhoidopalvelut eivät kuulu senioritaloon, mutta asukas voi niitä itse tilata tai hänellä on mahdollisuus saada kunnallinen kotipalvelu, mikäli terveydentila niin vaatii.

Yleensä senioritalo on suunniteltu niin, että se tukee asukkaan ikääntymistä. Matalilla kynnyksillä, leveilillä oviaukoilla ja automaattioilla tehdään asuintalosta esteetön. Senioritaloyhteisön koostuessa useasta rakennuksesta, rakennetaan rakennusten välille usein sisäyhteys. Näin sääolosuhteet eivät estä yhteistilojen käyttöä. Senioritaloja ei yleensä

Taulukko 2. Palvelutaloissa ja vanhainkodeissa asuvien osuus omasta ikäryhmästään Suomessa [13].

Asukkaat	Vanhainkodit				Palvelutalot			
	1990	1995	2000	2005	1990	1995	2000	2005
65+	3,8 %	3,1 %	2,7 %	2,2 %	ei tiedossa	1,9 %	2,7 %	3,0 %
75+	7,8 %	6,5 %	5,3 %	4,3 %		3,4 %	5,1 %	5,4 %
85+	19,1 %	15,4 %	12,6 %	10,4 %		5,8 %	10,0 %	11,5 %

varusteta apuvälinein, vaan tekniset ratkaisut tehdään niin, että apuvälineet, esimerkiksi tukikahvat, on helppo asentaa tarvittaessa. Koska senioritaloja markkinoidaan itsenäisesti pärjääville yli 55-vuotiaille, asukkaat ovat muuttovaiheessa usein niin hyväkuntoisia, etteivät he halua näkyviä apuvälineitä asuntoonsa. On kuitenkin tärkeää ottaa huomioon apuvälineiden mahdollinen tarve myöhemmin, jotta asukkaan ei tarvitse muuttaa pois terveydentilan huonoutuessa. Senioritalojen asunnot näyttävät lähes samanlaisilta kuin mikä tahansa uusi asunto, varustelussa näkyvät yleensä vain sprinklaus, turvaliesi ja korotettu wc-istuin.

Yhteiskäyttötilat kuuluvat kiinteästi senioritaloon. Tauko- ja kirjastotilat ovat yleisiä, ja niissä voidaan järjestää kahvituokioita tai ne voivat toimia asukkaiden yhteisinä olohuoneina. Liikuntatilat ovat myös tärkeä osa senioritaloa. Kuntosali on suosittu ikääntyneiden harrastus, ja liikuntasali on tärkeä jumppatuokioita varten. Sali voi toimia myös joulujuhlien tai vaikka asukkaiden perhejuhlien järjestämispaikkana. Muita usein rakennettuja tiloja ovat verstaat, työpajat ja muut käsityöharrastuksille sopivat tilat.

Senioritalon erottaa tavallisesta asuintalosta yhteiskäyttötilojen lisäksi harrasteet ja palvelut. Senioritaloissa on yleensä tarjolla monenlaisia kerhoja ja harrasteryhmiä. Lisäksi usein järjestetään asukkaiden yhteisiä kahvituokioita ja vaikkapa teatteriretkiä. Joissakin senioritaloissa on paikalla palveluhenkilökuntaa, jonka vastuulla on järjestää harrastustoimintaa. He eivät ole hoitohenkilökuntaa vaan auttavat arjen ongelmissa ja järjestävät aktiviteetteja. Arjen palveluihin voi kuulua esimerkiksi remonttimities, joka tekee pieniä kodin nikkarointeja, kuten taulun kiinnitystä seinään tai vaikka huonekalujen kasausta. Usein senioritalon yhteydessä toimii myös yksityisiä palveluntuottajia, kuten hieronta, fysioterapia tai kauneushoitola. Monissa senioritaloissa toimii myös kahvila tai lounasravintola. Yksityiset palvelut ovat asukkaalle maksullisia, mutta helppoja käyttää jos palveluntarjoaja on omassa kotitalossa.

Vuokrakohteissa osa palveluista ja yhteiskäyttötilat kuuluvat vuokraan, mutta joissakin kohteissa peritään myös erillistä palvelumaksua. Omistuskoh-teissa palveluiden rahoitus perustuu pääosin erilliseen palvelumaksuun tai asukkaat voivat järjestää palvelut itse talkootoina. Maksulliset palvelut voidaan myös maksaa itse suoraan palveluntuottajalle. Yhteisölliseen asumiseen perustuvat kohteet ovat esimerkki asuinympäristöstä, jossa asukkaat itse tuottavat palvelut talkoilla ja auttavat toisiaan.

2.2 Senioritaloja Suomessa ja ulkomailla

Suomalaiset senioritalot ovat pääosin yksittäisiä asuintaloja tavallisissa lähiöissä ja keskustoissa. Senioritalojen tuotteistaminen on vielä hyvin vähäistä, ja usein kohteet tehdäänkin tapauskohtaisesti ilman konseptiajattelua. Yleisin suomalainen senioritalotyyppi on kerrostalo, jossa on yhteiskäyttötiloina kerhohuone. Palveluiden tarjoaminen on yleistynyt, mutta moni kohde tukeutuu edelleen ympäristön palveluihin tai läheiseen palvelutaloon.

Yhdysvalloissa senioriasuminen on tuoteistettu ja erilaisia konsepteja on paljon tarjolla. Yhtenä esimerkkinä ovat kampustyyppiset senioriasumisen keskuskeskukset, jotka muodostavat oman kaupunginosansa tai korttelinsa. Alueilla on satoja asuntoja, paljon palvelutiloja (esimerkiksi uimahalli, elokuvateatteri, ravintoloita, hoitolaitoksia) ja usein oma golfkenttä. Osa kohteista on niin sanottuja CCRC-kohteita (continuing care retirement community). Näihin kohteisiin muutetaan eläkeikäisinä, ja kohde takaa asunon sekä palvelun elämän loppuun saakka. Muutettaessa alueelle maksetaan sisäänpääsymaksu, joka määräytyy asunnon koon mukaan. Maksu on satoja tuhansia dollareita, jopa miljoona dollaria isoista asunnoista. Lisäksi kuukausittain maksetaan palvelumaksua, joka voi olla useita tuhansia dollareita. Maksut sisältävät palvelutilojen lisäksi ruokailuja, siivouspalvelua sekä terveydenhoitopaketteja. Asuinalue tarjoaa erilaisia asuntotyyppisiä, omakotitaloista kerrostaloasuntoihin, sekä lisäksi palveluasumista ja laitoshoittoa. Kun itsenäinen asuminen ei enää onnistu, kuuluu palveluasuntoon tai laitoshoittoon siirtyminen ennalta sovittuun hintaan. CCRC-kohteet ovat luksustasoisia, hotellimaisia kohteita, ja kalliiden kustannusten johdosta vain varakkailla eläkeläisillä on mahdollista muuttaa niihin. Kuitenkin hyvämaineisiin kohteisiin voi olla monien vuosien jonot.

3 Miksi nykyisestä asunnosta muutetaan pois?

Suomalaisten senioreiden muuttamisesta senioritaloihin on tehty toistaiseksi vähän tutkimuksia. Tässä artikkelissa kuvatut muuton syyt perustuvat syksyllä 2008 ja alkuvuodesta 2009 kerättyyn haastattelu- ja kyselyaineistoon. Kyselyt ja haastattelut toteutettiin neljässä kohteessa eri kaupungeissa. Aineisto analysoitiin sekä tilastollisesti että laadullisesti, ja tuloksia verrattiin kansainvälisiin vastaaviin tutkimuksiin. Aineiston pohjalta julkaistiin joulukuussa 2010 ensimmäinen suomalainen väitöskirja liittyen senioritalojen rakennuttamiseen [14].

Sekä haastattelujen että kyselyjen perusteella merkittävimmät ikääntyvien syyt muuttaa pois nykyisestä asunnosta ovat raskaat kotityöt ja remon-

toinnin tarve. Remontin tarve ajaa ihmisiä muutamaan niin kerrostaloista kuin omakotitaloistakin. Kerrostaloissa syynä ovat LVI- ja julkisivuremontit. Omakotitaloissa syyt ovat laajemmat. Vanha asunto voi myös olla esteellinen, eikä elämä suju enää ongelmitta.

Poismuuttoon vaikuttaa usein myös asuinympäristö. Haastatteluissa mainittiin ympäristön turvallisuus, esimerkiksi rikollisuus tai häiriköt, jotka pakottavat etsimään uutta asuntoa. Liikuntakyvyn rajoituksessa voi ikääntynyt tuntee turvattuutta myös tutussa ympäristössä. Myös lähipalvelujen puute on yleinen syy muuttoon varsinkin omakotitalo- ja haja-asutusalueilla. Palvelutarjonta voi myös supistua sellaisella alueella, joka on ennen ollut vilkasta asuinalueita ja tarjonnut monipuoliset lähipalvelut.

Yksinäisyydestä kärsii suomalaisista ikääntyneistä lähes 40 % [15], ja yksinäisyys onkin yleistynyt muoton syy. Aiemmissa suomalaisissa tutkimuksissa yksinäisyys ei ole noussut merkittäväksi muuton syyksi. Tässä tutkimuksessa moni senioritalon asukas mainitsi olleensa yksinäinen ja etsineensä asuntoa, jonka ympäristössä tarjotaan harrastamahdollisuuksia. Tulevaisuudessa yhä useampi asuu yksin perheeseen pienentyessä, joten yksinäisyyden tunne voi lisääntyä ikääntyneiden joukossa. Moni yksin asuva ikääntynyt etsiikin uudesta asuinympäristöstä uusia ystäviä, apua arjen askareisiin tai uusia harrastuksia. Lisäksi monet seniorit varautuvat heikkenevään terveyteen ja muuttavat senioritaloon hyväkuntoisina, jotta vanhempana ei tarvitsisi enää vaihtaa asuinympäristöä.

4 Miksi senioritaloon muutetaan?

Senioritalojen vetovoimatekijät vaihtelevat paljon kohteittain, ja erilaiset ikääntyvät etsivät erilaisia asuinympäristöjä. Vetovoimatekijät voidaan luokitella esimerkiksi fyysisen ja sosiaaliseen ympäristöön liittyviin asioihin. Fyysisellä ympäristöllä tarkoitetaan asuntoa, rakennusta tai korttelia sekä

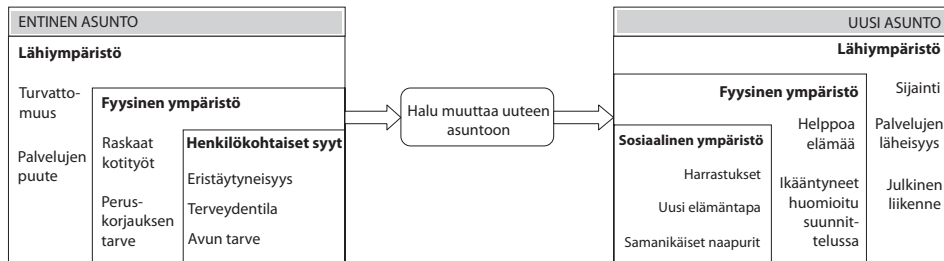
niihin liittyviä tiloja ja varusteita. Sosiaalinen ympäristö muodostuu harrasteista, ystäväistä ja erilaisista virikkeistä asuinympäristössä.

Kyselyiden perusteella ikääntyneet etsivät usein uutta ja modernia asuntoa, joka on suunniteltu ja rakennettu ikääntyvien tarpeisiin. ”Helppoa elämää” oli yleinen vastaus ikääntyneeltä, joka on muuttanut omakotitalosta uuteen senioritaloon. Helpolla elämällä tarkoitettiin hyvinkin yksinkertaisia asioita. Seniorit mainitsivat esimerkiksi toimivan ilmaston, parvekkeen, oman saunan tai parketilattian.

Senioritalojen turvavarusteet ovat myös tärkeä asia ikääntyville henkilölle. Sprinklaus ja automaattinen palohälytys ovat asioita, joiden merkitys korostuu liikuntakyvyn heikentyessä. Myös tilavat hissit ja automaattiovet helpottavat elämää. Senioritaloissa on yleensä varaukset tukikahvojen asentamiselle, ja se lisää ikääntyneen asukkaan turvallisuuden tunnetta ja luottamusta siihen, että senioritalossa voi asua huonokuntoisenakin.

Uudelta asuinympäristöltä haetaan monipuolisia lähipalveluja, kuten päivittäistavarakauppaa ja terveydenhoitopalveluja. Lisäksi julkisen liikenteen tulee olla toimiva. Nämä kolme asiaa nousivat tilastollisen analysoinnin perusteella tärkeimmiksi. Ulkoliikuntamahdollisuudet ja luonnon läheisyys ovat tärkeitä asioita erityisesti suomalaisille. Senioritalon halutaan sijaitsevan niin, että luontopoluille on helppo päästä, ja puistonäkymä omalta parvekkeelta on arvostettu asia. Suomalaiset arvostavat myös erilaisia kansanopistopalveluja, ja siksi myös monitoimitalot mainitaan haluttuina lähipalveluina. Uimahalli on suosittu harraste, onhan se aina ollut Suomessa edullinen julkinen palvelu.

Sosiaalisen ympäristön merkitys on kasvanut viime vuosina aiempiin tutkimuksiin verrattuna. Monet seniorit muuttavat senioritaloon vain hakeakseen uusia harrastuksia ja ystäviä tai uudenlaista elämäntyyliä. Nämä syyt korostuvat yksin asuvien naisten keskuudessa. Suosittuja harrasteita ovat erilaiset kerhot, kuten lukupiiri, runopiiri ja kielikerhot.



Syytä miksi entisestä asunnosta muutetaan pois, ja mitkä asiat senioritalossa vetävät puoleensa [14].

Tämän tutkimuksen mukaan kuntosali on liikunta-harrastuksista suosituin ja usein koko senioritalon sydän. Lisäksi verstaat ja työpajat ovat toivottuja tiloja, koska ikääntyneet tekevät mielellään asioita käsillään.

Haastatteluissa asukkaat mainitsivat tärkeäksi ajanvietteeksi viikoittaiset kahvitaukiot, jonne voi mennä tapaamaan naapureita ja rupattelemaan. Teatteriretket, kesä- ja joulujuhlat ovat myös asukkaita yhteen kerääviä tapahtumia. Moni ikääntynyt arvostaa myös mutkatonta ja ohjelmatonta yhdessäoloa. Riittää, että on yhteinen tila, olohuone, jonne voi mennä silloin kun haluaa, eikä tarvitse edes välttämättä tehdä mitään erityistä. Naapureiden liikkeiden seuraaminen voi olla riittävää ajanvietettä.

Senioritalossa tarjottavat palvelut ovat asukkaille tärkeitä, mutta eivät kuitenkaan ehdottomia. Ruokailumahdollisuutta arvostettiin haastatteluisa, mutta sen toivottiin olevan enemmän arjen lukusta kuin arkista yhteisruokailua. Kyselyn tuloksen mukaan terveydenhoitopalvelujen tarjoaminen senioritalossa ei herätä asukkaiden keskuudessa suurta innostusta. Riittää, että terveydenhoitopalvelut ovat helposti tavoitettavissa, mutta omaan taloon niitä ei välttämättä haluta. Arjen askareissa auttaa henkilöä kiiteltiin, mutta sitä harvoin kättätiin kohteisiin. Monet asukkaat jopa vierastivat henkilöäntuaa. Esimerkiksi remontointiin liittyvät palvelut otettiin ilolla vastaan, mutta samaan aikaan itsenäisyyden merkitystä korostettiin.

Taulukko 3. Yhteenvedo senioritalon vetovoimatekijöistä keskiarvon mukaan järjestyksessä. Vastaaja on valinnut kunkin palvelun tärkeyden asteikolla: 1 = ei tärkeä, 4 = tärkeä [14].

	Senioritalon ominaisuus	Tärkeys
1	Päivittäistavara kauppa lähellä	3,66
2	Sairaala tai terveyskeskus lähellä	3,32
3	Julkinen liikenne lähellä	3,28
4	Ulkoliikuntamahdollisuudet lähellä	3,10
5	Harrastus- tai monitoimikeskus lähellä	2,69
6	Kuntosali/liikuntasali asuintalossa	2,55
7	Uimahalli tai liikuntakeskus lähellä	2,55
8	Asukkaiden organisoimia tapahtumia	2,54
9	Ruokailumahdollisuus asuintalossa	2,50
10	Harrastuskerhoja asuintalossa	2,48
11	Palveluhenkilöäntuaa asuintalossa	2,30
12	Kauneudenhoitopalveluja tarjolla asuintalossa	2,30
13	Terveydenhoitopalveluja tarjolla asuintalossa	2,03

Kolmen erilaisen senioritalon asukkaat ovat arvioineet oheisen taulukon ominaisuudet (n = 137). Keskiarvot vaihtelevat jonkin verran kohteittain, mikä vahvistaa käsitystä, että erilaiset ikääntyvät valitsevat erilaisia kohteita. On näin ollen tärkeää suunnitella ja rakennuttaa erilaisia kohteita erilaisen asiakkaiden tarpeisiin.

5 Tulevaisuuden näkymät

Senioritalo on lisääntyvä asumismuoto tulevaisuudessa, ja sille on varmasti tilaa markkinoilla. Moni seniori haluaa itse vaikuttaa siihen, missä vanhuuden päiviä viettää, ja senioritalo on siihen hyvä mahdollisuus. Senioritalo tarjoaa itsenäisen, mutta turvallisen asuinympäristön myös yksin asuvalle. Toisaalta moni ikääntynyt haluaa itse huolehtia asiastaan eikä rasittaa lapsiaan tai sukulaisiaan.

Hyvin suunnitelluilla senioritaloilla ja monipuolisella harrastetarjonnalla luodaan ikääntyville aktiivinen elinympäristö. Senioritaloissa voi usein asua elämänsä loppuun saakka, eikä välttämättä ole tarvetta muuttaa palvelutaloon tai laitoshoitoon. Monien kansainvälisten tutkimusten mukaan aktiivinen elämäntapa lisää elämänlaatua ja sitä kautta ehkäisee sairauksia. On myös tutkittu, että ihmiset joilla on paljon sosiaalisia suhteita ja harrastuksia, selviävät fyysisistä sairauksista paremmin kuin yksinäiset ihmiset [16].

Tulevaisuudessa senioritaloista voisi muodostua lähiöiden eheyttäjiä. Vanhan olemassa olevan rakennuskannan joukkoon täydennysrakentamisena toteutettu senioritalo lisää alueen dynamiikkaa ja mahdollistaa palvelujen tarjonnan. Elävä ja aktiivinen senioriyhteisö, täydennettynä vaikka päiväkodilla ja vapaa-ajan keskuksella, lisäksi eri sukupolvien välistä kanssakäymistä ja toisi eloa muutoin hiljentyneeseen lähiöön. Tämä mahdollistaisi myös sen, ettei ikääntynyt tarvitse vaihtaa asuinympäristöä muuttaessaan senioritaloon, vaan senioritalo tulisi ikääntyneen luo.

Artikkeli perustuu joulukuussa 2010 tarkastettuun väitöskirjaan "Developing and Investing in Senior Houses in Finland – Residents' preferences and investors' insights", Tanja Tyvimaa, Tampereen teknillinen yliopisto, 2010.

Lähteet

- 1 Olsbo-Rusanan, L. & Väänänen-Sainio, R. (2003), Ikäihmisten asuminen ja palvelut paremmiksi. Selvitys ikääntyvien kotona asumisen kehittämiseen liittyvistä toimenpiteistä. Ympäristöministeriö. Helsinki: Edita Prima Oy.
- 2 Juntto, A. & Vilkkö, A. (2005), Monta kotia – Suurten ikäluokkien asumishistoriat. In Karisto, A. (Ed.), *Suuret Ikäluokat*. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.
- 3 Bouvier, L. F. & DeVita, C.J. (1991), The Baby Boom – Entering Midlife, *Population Bulletin*, Vol. 46, No. 3.
- 4 Karisto, A. (2005), *Suuret ikäluokat kuvastimesa*. In Karisto, A. (Ed.), *Suuret Ikäluokat*. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.
- 5 Tilastokeskus (2007), *Suomalaisten asumistoi-veet ja -mahdollisuudet*. Helsinki: Edita Prima Oy.
- 6 Poutanen, V-M., Laurinkari, J., & Hynynen, R. (2008), *Ikääntyneiden asumisratkaisut vuoden 2004 asumis- ja varallisuustutkimuksen valossa*. Helsinki: Edita Prima Oy.
- 7 Tilastokeskus. (2009), *Suomen tilastollinen vuosikirja 2009*. Helsinki: Multiprint Oy.
- 8 Välikangas, K. (2006), *Kuntien toiminta ikääntyneiden kotona asumisen ja palveluiden kehittämässä*. Helsinki: Edita Prima Oy.
- 9 Tilastokeskus. (2010), *Väestörakennetaulukot*. Ladattu osoitteesta: http://pxweb2.stat.fi/database/StatFin/vrm/vaerak/vaerak_fi.asp
- 10 Karisto, A., Nummela, O., Konttinen, R., Haapola, I., Valve, R., Uutela, A. & Heikkilä, K. (2003), *Ikääntyvä Päijät-Häme. Kuntien hyvinvointiraportti*. Lahti: Markprint Oy.
- 11 ARA Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus. (2008), *Vanhusten ja vammaisten palvelutalon kehittäminen – kuvaus nykytilanteesta*, 13 ta-
loa. Suomen Ympäristö 02/2008. Helsinki: Edita Prima Oy.
- 12 Andersson, S. (2007), *Palveluasuntoja ikäihmi-
sille. Palveluasumisen nykytilanne ja tuleva tar-
ve*, Stakes Raportti 17/2007. Helsinki: Valopaino Oy.
- 13 Stakes. (2007), *Ikääntyneiden sosiaali- ja ter-
veyspalvelut 2005. Sosiaali- ja terveysalan tut-
kimus- ja kehittämiskeskus*. Helsinki: Yliopisto-
paino Oy.
- 14 Tyvimaa, T. (2010), *Developing and Investing
in Senior Houses in Finland – Residents’ prefer-
ences and investors’ insights*. Tampereen teknil-
linen yliopisto: Tampereen Yliopistopaino Oy.
- 15 Routasalo, P. E., Savikko, N., Tilvis, R. S., Strand-
berg, T. E. & Pitkälä, K. H. (2006), *Social contacts
and their relationship to loneliness among
aged people – A population-based study*, Ger-
ontology, Vol. 52.
- 16 Due, P., Holstein, B., Lund, R., Modvig, J. & Av-
lund, K. (1999), *Social relations: network, sup-
port and relational strain*, *Social Science & Med-
icine*, Vol. 48.